

JAK i CO kontroluje Inspekcja?

Prawidłowe informowanie konsumenta o jakości, składzie czy też bezpieczeństwie danego produktu weryfikowane jest m.in. podczas kontroli podejmowanych przez organy administracji publicznej. Podmiot posiadający w swoim portfolio produkty kosmetyczne oraz detergenty, ze względu na specyfikę swojej działalności, będzie kontrolowany przede wszystkim przez Inspekcję Handlową (IH) oraz Państwową Inspekcję Sanitarną (PIS).

Wszczęcie kontroli

Kontrole warto podzielić na dwie kategorie: pierwsza to kontrole zaplanowane na podstawie planów kontroli, a druga to kontrole, które są nieplanowane i wynikają z podejrzeń o nieprawidłowości. O jakich organy administracji mogą się dowiedzieć. Dzieje się tak bardzo często, gdy organ sam poweźmie informację lub podejrzeń o nieprawidłowości, albo – co zdarza się coraz częściej – zostanie poinformowany na podstawie zawiadomień konkurencji lub konsumentów.

Metody i narzędzia służące do przeprowadzania kontroli

Niezależnie od modelu kontroli, z obserwacji praktyki organów administracji państwowej wynika, że największy nacisk w trakcie weryfikacji prawidłowości oznakowania produktu kładziony jest przede wszystkim na deklaracje i oświadczenia marketingowe, dotyczące działania danego produktu, czy też wyniki badań. Weryfikowany jest także skład (pod względem spełniania norm bezpieczeństwa i zakazu stosowania niektórych substancji) oraz sposób jego prezentacji. Przykładowo w przypadku produktów kosmetycznych wymagane jest, żeby zaczynał się on od słowa „Ingredients”. W praktyce zdarza się, że przedsiębiorcy zapominają o wyróżnieniu podmiotu odpowiedzialnego, a także o wymogach wynikających z Ustawy o towarach paczkowanych. Natomiast produkty ochrony przeciwsłonecznej dodatkowo badane są pod względem zaleceń Komisji UE z 22 września 2006 r. w sprawie skuteczności produktów ochrony przeciwsłonecznej i odnoszących się do nich oświadczeń. W przypadku detergentów badane są także szczególne informacje, które muszą znajdować się

w ich oznakowaniu (Rozporządzenie (WE) nr 648/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie detergentów).

Szczególnie interesującym aspektem jest weryfikacja, czy informacje podane na oznakowaniu są jasne i precyzyjne oraz czy nie sugerują działań biobójczego i leczniczego. Zgodnie bowiem z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady 1223/2009 dotyczącym produktów kosmetycznych, na etykiecie oraz podczas udostępniania i reklamowania produktów kosmetycznych tekst, nazwy, znaki towarowe, obrazy i inne znaki powinny być tak umieszczone, aby nie przypisywały im cech, których nie posiadają. Natomiast ogólne zasady niewprowadzania konsumentów w błąd, co do wszystkich produktów, wynikają chociażby z krajowych przepisów dotyczących prawa konkurencji. Co więcej, Rozporządzenie Komisji (UE) nr 655/2013 określające wspólne kryteria dotyczące uzasadniania oświadczeń stosowanych w związku z produktami kosmetycznymi, wskazuje na wymóg ich przydatności, wiarygodności i zrozumiałego brzmienia oraz prawdziwości udzielanych informacji. Każda opinia musi być bowiem poparta sprawdzalnymi dowodami, które w stosownych przypadkach muszą być podparte oceną ekspertów. Ponadto, w przypadku oświadczenia, które pośrednio lub bezpośrednio odnosi się do danego składnika, należy wskazać, że mimo prawidłowości tego oświadczenia, składnik ten w produkcie powinien się znajdować w stężeniu efektywnym. Oświadczenia muszą być obiektywne i nie mogą prowadzić do pomylenia produktu z innym produktem. Metodologia weryfikacji informacji podanych przez przedsiębiorcę zależy głównie od rodzaju danych. Podczas kontroli weryfikowane są wszelkie dokumenty dotyczą-

ce produktu oraz przedsiębiorcy, dokonywane są oględziny terenu, pomieszczeń, produktów. Organy w przypadku wątpliwości często wzywają przedsiębiorców do wskazania na podstawy swoich twierdzeń, proszą o dostarczenie odpowiednich badań i analiz w tym zakresie, żądają pisemnych lub ustnych wyjaśnień. Organy w trakcie weryfikacji informacji korzystają z pomocy rzeczoznawców ds. jakości produktów lub usług, którzy powoływani są w celu wydania opinii, zlecają badania laboratoryjne, współdziałają m.in. z rzecznikiem konsumentów, innymi organami administracji rządowej i samorządowej oraz organami kontroli. Niejednokrotnie podczas kontroli pobierane są próbki produktów do badań, zabezpieczane są dowody, produkty i pomieszczenia, a także środki przewozone. Gdy jest to niezbędne dla wyczerpującego wyjaśnienia okoliczności sprawy, inspektorzy mogą przesłuchiwać osoby np. w charakterze świadka.

Koszty inspekcji

Niezależnie od działań naprawczych lub sankcjonujących pewne nieprawidłowości, podjętych przez przedsiębiorcę, warto podkreślić, że w przypadku, gdy organ zlecił badania laboratoryjne, przedsiębiorca będzie zobowiązany do zapłaty kwoty stanowiącej równowartość kosztów przeprowadzonych badań, jeżeli wykazały one, że produkt nie spełnia wymagań prawnych lub deklaracji. Co więcej, PIS w przypadku wykrycia nieprawidłowości może nakładać także opłaty za inne czynności wykonywane w związku ze sprawowaniem nadzoru. ■

SABINA KORNACKA-WIETESKA
Associate w Praktyce Life Sciences
kancelarii Domański Zakrzewski Palinka